

Cultuurzaam.be: toolkit voor een duurzame cultuur, jeugd en mediasector

Elke De Beukelaer, Pulse

Eind 2016 lanceerde Pulse Transitienetwerk Cultuur samen met Minister Gatz de website www.cultuurzaam.be. Dit is een onlinetoolkit die het energieverbruik en de CO2-uitstoot van organisaties en professionals uit de cultuur-, jeugd- en mediasector systematisch helpt te verlagen. Pulse bracht een reeks op maat ontwikkelde tools uit de drie sectoren in kaart en selecteerde de meest bruikbare voor deze onlinegids.

Steeds meer mensen zijn zich bewust van hun rol in de transitie naar een duurzame samenleving. De moedeloosheid die soms de kop opsteekt bij globale tendensen van economische en sociale onevenwichten en machtsmisbruik maakt vandaag steeds vaker plaats voor positief ondernemerschap en het besef dat individuele inspanningen bijdragen tot een duurzame ommekeer. Burgers groeperen zich in bewegingen, lokale duurzame initiatieven inspireren individuen en groepen, en varianten ervan spreiden zich zo over een steeds groter gebied. Burgerinitiatieven, duurzame korteketenondernemers, energiecoöperatieven, enz worden niet langer weggeschoven als naïef idealisme maar steeds vaker beschouwd als voorlopers van maatschappelijke innovatie. Ze inspireren bedrijven en overheden door te tonen dat duurzaamheid, participatie en innovatie hand in hand kunnen gaan en antwoorden kunnen bieden op de huidige maatschappelijke impasses.

Die maatschappelijke tendens naar duurzaamheid wordt ook weerspiegeld binnen diverse organisaties in de culturele, jeugd- en mediasector. Al verschillende jaren streven organisaties in die sectoren naar een duurzamere werking. Ze willen niet alleen hun eigen organisaties verduurzamen maar ook partners en publiek hiertoe inspireren. Ze kiezen voor hernieuwbare energie en pakken hun eigen energieverbruik aan door verwarmingsketels te vernieuwen en beter af te stellen, te isoleren, lampen te vervangen, daken te vernieuwen. Ze verminderen hun autoverbruik en nemen vaker het openbaar vervoer of de fiets of delen auto's. Catering is steeds vaker vegetarisch, biologisch en korteketen. Afval wordt bewust vermeden en er worden minder brochures, flyers, posters gedrukt. Er wordt gerecycleerd en materialen en

“CULTUURZAAM.BE IS EEN GOEDE OEFENING OM ALLE INSTRUMENTEN EN TIPS DIE INTUSSEN ONTWIKKELD ZIJN EN CIRCULEREN, SAMEN TE BRENGEN EN ALS GEHEEL AAN TE BIJEN.”

toestellen worden gedeeld onder organisaties. Herbruikbare bekertjes vervangen stilaan wegwerpbekertjes en kraantjeswater wordt opgewaardeerd. Organisaties schakelen over naar een duurzame bank of vragen hun eigen bank om ethische bankproducten. En ook het sociale luik wordt steeds belangrijker: er wordt nagedacht hoe de werkdruk verlaagd kan worden, hoe het publiek en de eigen werknemers diverser kunnen zijn en hoe organisaties toegankelijker kunnen worden. Organisaties werken onderling samen en betrekken de buurt en hun publiek bij duurzame experimenten.

Al enkele jaren probeert Pulse Transitienetwerk Cultuur die individuele inspanningen met elkaar te verbinden. Via haar website en thematische trefdagen leren organisaties uit de kunsten, erfgoed en het sociaal-cultureel werk van elkaar en van andere sectoren. En vanaf 2017 voegt Pulse aan deze sectoren ook jeugd en media toe. Deze brede uitwisseling versterkt lokale initiatieven tot een bredere beweging: een vernieuwende wind van duurzame alternatieven waait doorheen dit culturele, jeugd- en medialandschap.

Naar aanleiding van de Vlaamse Klimaat- en Energietop gaf Minister Sven Gatz Pulse Transitienetwerk Cultuur de opdracht een digitale koffer uit te werken die organisaties kan helpen te evolueren naar een duurzamere werking. Pulse bracht bestaande en op maat ontwikkelde tools uit de drie sectoren in kaart en selecteerde de meest bruikbare voor een onlinegids.

Cultuurzaam.be verzamelt een reeks instrumenten die kunnen helpen het energieverbruik en de CO₂-uitstoot in de cultuur-, jeugd- en mediasector te drukken. Zo zijn er bijvoorbeeld verschillende CO₂-calculators, een eco/checklist voor gebouwen of kunstpraktijken, een bankwijzer of nog een afvalchecklist. Niet alle tools zijn scans of meetinstrumenten omdat de CO₂-uitstoot niet altijd meetbaar is. Richtlijnen, tips, advies voor gedragsverandering en duurzame keuzes zitten eveneens vevat in de website. ■■

> **Ken je zelf nog een instrument dat kan aangevuld worden op Cultuurzaam.be? Geef het dan zeker door aan elke debeukelaer@pulsenetwerk.be.**

Hemiksem, Niel en Schelle brengen de grote cultuurdomeinen onder in één gemeenschappelijk samenwerkingsverband

Drie Rupelgemeenten Hemiksem, Niel en Schelle brengen hun bibliotheek- en cultuurbeleid samen met de Academie voor Muziek en Woord onder in één nieuwe intergemeentelijke vereniging. Het bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverband voor bibliotheek en cultuur tussen Hemiksem en Schelle, IveBiC, diende als basis en wordt uitgebreid met de gemeente Niel en met het beleidsdomein 'deeltijds kunstonderwijs'. De opdrachthoudende intergemeentelijke vereniging krijgt de naam IVEBICA Hemiksem, Niel en Schelle. Elkaar versterken, efficiënter werken en meer realiseren met dezelfde of zelfs met minder middelen zijn hierbij dé sleutelwoorden. Tevens moet het voor iedereen een winsteffect hebben.

IveBiC werd in 2003, in toepassing van het Decreet van 6 juli 2001 houdende de Intergemeentelijke Samenwerking, opgericht. Recent werd een akkoord bereikt tussen de gemeenten Hemiksem, Niel en Schelle waarbij IveBiC uitgebreid wordt met de bibliotheek van Niel en de Academie voor Muziek en Woord Hemiksem-Niel-Schelle. Door deze samenwerking, met als nieuwe naam IVEBICA, wordt een werkingsgebied van en een dienstverlening voor een bevolking van ca. 30.000 mensen gerealiseerd.

Wat de toekomstige bibliotheekwerking betreft bestaat de intentie om een nieuwe hoofdbibliotheek op te richten in de Sint-Bernardusabdij te Hemiksem. De bibliotheek in Niel blijft ook behouden, waarbij de focus ligt op een jeugdcollectie en een basiscollectie voor de volwassenen.

Een toekomstgerichte bibliotheek met aandacht voor nieuwe media, innovatieve technieken en een sociale functie als gemeenschapsvormende ontmoetingsplaats wordt nagestreefd. De samenwerking tussen de gemeenten zal tot een ruimer collectieaanbod en een efficiëntere dienstverlening leiden.

Een belangrijke opportuniteit voor elk van de drie gemeenten is het vooruitzicht op ongeveer 80 procent subsidie voor de casco-restauratie van de ruimten die nodig zijn voor IVEBICA. In samenwerking met vzw Kempisch Landschap en een architectenbureau worden de realisatieplannen en het subsidiedossier voorbereid. Ongeveer 2.700 m² wordt in optie genomen, bestemd voor onder andere de hoofdbibliotheek, een tentoonstellingsruimte, een evenementenruimte en de huisvesting van de cultuurcel. De realisatie zal nog over meerdere jaren lopen, maar het einddoel is een groot CultuurBelevingsCentrum voor het werkingsgebied van de drie gemeenten.

Na akkoord van de drie gemeenteraden over het ontwerp van de statutenwijziging en de goedkeuring hiervan door de Vlaamse overheid zal IVEBICA in september 2017 van start gaan, om volledig operationeel te zijn tegen 1 januari 2018.

François Boddaert en Inge Cornelis, IveBiC